

lan fizetési késedelme más megállapodás hiányában jogos okul szolgál az eladóknak arra nézve, hogy a további részletre vonatkozóan a szállítást megtagadja s az ügylettől elálljon. (P. IV. 4217/924.)

Pénztartozásra nincs utólagos teljesítési határidő. Az eladó a vételár megfizetésével késedelembe esett vevőt a hátralékos vételár megfizetésére az elállás előtt fölszólítani nem köteles és a hátralékos vételár megfizetésére utólagos teljesítési időt még a vevőnek ilyen irányú netáni kérelme esetében sem tartozik engedni, hanem az eladónak az ügylettől való elállás iránti joga a vételárnak a vevő részéről a szerződészerű időben való meg nem fizetése esetében feltétlenül reális és az így, a vételár megfizetésére késedelembe esett vevő a K. T. 354. §-ára sikerrel nem hivatkozhatik, mivel e §-nak az utólagos teljesítési idő engedésére vonatkozó rendelkezése csak áruszolgáltatással való teljesítésnél nyer a bírói gyakorlat értelmében alkalmazást. (P. VII. 6545/924.)

Kárenyhítés. Minthogy pedig e tényállás szerint abban az időben, amikor felperes az alperes által szállított magvakból termelt palánták faji eltérőségét felismerte, a kiültetés máshonnan beszerezhető palántákkal még könnyen pótolható volt: helyes a felebbezési bíróságnak az a jogi döntése, hogy alperes csak annak az értéknek erejéig tartozik kártérítéssel, amely értékben az utánültetéshez szükséges káposztapalánták beszerezhetőek voltak. (P. IV. 4520/924.)

Tiszteességtelen verseny.*) *„Minden megrendelő felünk 1 milliárd koronára van biztosítva arra az esetre, ha bármilyen természetű munkálatok folytán tűzkár, tárgyrongálás, vagy személyek sérülése történne.“* Az idézett hirdetés tekintettel arra, hogy a bemutatott szavatossági kötvények tanúsága szerint a biztosítás még csak meg sem közelíti a kilátásba helyezett 1 milliárd koronát (380 dollár); továbbá a kötvényben oly megszorítások és kikötések vannak, amelyek illuzóriussá tehetik a biztosított összegek kiutalását, illetőleg a szerződés érvénytelenségét vonják maguk után, a kamara a fenti közlést oly hirdetési eszköznek tekinti, amely valótlan és a fogyasztóközönség tévedésbe ejtésére alkalmas adatot tartalmaz. E hirdetés tehát meg nem engedett eszközökkel igyekszik a hirdető irányában a kizárólagos bizalom felkeltésére és tömeges munkálatok megszerzésére, másrészt a többi hasonló iparvállalatok jóhírnevének és megbízhatóságának megrontására alkalmas. (Bpkam. Jury. XII., 18.016.)

Az emberi hiszékenységre alapított reklám. Egy budapesti cég Williams Smith néven mint „gazdag“ amerikai „rokon“, közvetlen, meleg, kézírásos levélben 100 dollár érkezését jelenti a „rokon“ vevőközönségének és régi rokonság felújításának reményében és viszont szivességek beígérése mellett az érkező összeg ellenében, cégét ajánlva, többrendbeli áru beszerzését és mielőbbi választ kér. A kamara a konkrét esetben az emberi hiszékenységre alapított (parasztfogás) reklámot lát. A tömeg, főleg a kevésbé intelligens közönség, az ily bizalmas, családi jellegű, főleg Amerikával kapcsolatos levél tartalmát, a vele közölt adatok helyes-

*) Iparjogi Szemle 1925. április 1.

ségét, vagy igazságát nem igen latolgatja, hanem ítéletét főképen érzelmi alapon alkotja meg és éppen ezért könnyen befolyásolható, szuggérálható. Bár a panaszos levelek tanúsága szerint a rokonok egész hadserege vonult fel, akik a levélben felsorolt szövetszövetségi tagokat már előre bevásárolták és csak azután érdeklődtek a hajótársaságnál a 100 dollárt hozó amerikai után, a kamara anélkül, hogy a felsorolt panaszos levelek valóságát kutatta volna, a panasz tárgyává tett levél tartalmát, annak tendenciózus beállítását és szövegezését az üzleti jövevények szempontjából kifogás tárgyává teszi és a körlevelek szétküldésének azonnali beszüntetését javasolja. (Bpkam. Jury. 1924. VII., 10.169.)

Külföldi joggyakorlat.

Angol joggyakorlat. *Az új angol csődtörvény.* (Bankruptcy Act 1914.) sikeresen valósítja meg azt a törekvést, hogy a felszázaddal ezelőtt, az akkori kezdetleges kereskedelmi viszonyokhoz képest létrejött törvények hiányait rendbehozza. (A régi csődjog reformjára irányuló törekvés nálunk is széles körben talál hívekre, új csődtörvény megalkotása időszerű volna.) Így az újabb angol gyakorlat precíz módon a „fraudent preference”, azaz család előnyösítés körébe vonja az idézett törvény szövegének megfelelően nem csak azt az esetet, melyben az adós a többi hitelezők megkárosítása mellett valamely hitelezőjének előnyben részesítése végett teljesített, hanem azt is, midőn a teljesítés célja nem a hitelezőnek kielégítése, vagy előnyben részesítése, hanem az illető követelés fedezetére szolgáló „biztosíték”-nak (surety), tehát vagy az adós kezésének, vagy a külön kielégítésre szolgáló zálogtárgynak, vagy vagyontömegnek előnyben részesítése, vagyis a kezésnek felszabadítása, illetve a tárgyaknak a fedezetül való lekötés aluli egészben vagy részben való felmentése. Most már tehát az ily természetű jogügyletek is (nemcsak azok, melyek a hitelezőnek kielégítését célozzák), ceteris paribus, megtámadhatók. (Lásd G. Stanley And Co. Lim. 1924. W. N. 260. ügye.) Megjegyzendő, hogy a mi csődtörvényünk szövegezése e tekintetben szerencsésebb s midőn a 27—29. §-ok eltekintenek az illető jogügylet céljától és pusztán annak eredményét („mely által a hitelező kielégítést vagy biztosítást nyer . . .”) veszik tekintetbe, elkerülik azt a veszélyt, hogy különbséget lehessen tenni a hitelező kielégítésére, vagy csupán a biztosíték felszabadítására irányuló jogügyletek közt.

Tengeri fuvarozás. Az angol kereskedelmi életben elsőrendű fontosságú tengeri fuvarozás kérdésében a joggyakorlat teljesen kialakultnak mondható. Mindamellettt egyes részletkérdésekben újabban is akadnak érdekes jogesetek; a Court of Appeal, pl. Palgrave, Brown Son, Lim v. „Turid” (hajó tulajdonosai) ügyben kimondta (90 L. J. P. 226; 1921. P. 146.) az elsőbírósági ítélet helybenhagyása gyanánt, hogy a hajófuvarozási okmány kikötései a felek közt akkor is irányadók, ha kirakodás, áruvizsgálat stb. tekintetében az illető kikötő helyi szokásai a szerző-